

Ayaz'ın Marifeti

Günlerden bir gün, beyler, vezirler Gazneli Mahmut'un yanına gelerek;

“Şu Ayaz adındaki kölenin ne marifeti var ki sen ona otuz kişinin maaşı kadar maaş ödüyorsun?” dediler.

Sultan Mahmut bu soruya o anda cevap vermedi. Birkaç gün sonra beylerini, vezirlerini alarak ava çıktı.

Yolda bir kervan gördüler. Sultan Mahmut beylerden birine:

“Git sor bakalım, bu kervan nereden geliyor?” dedi.

Bey atını sürerek gitti, birkaç dakika içinde geriye döndü.

“Efendim kervan Rey şehrinden geliyor.” dedi. Sultan Mahmut:

“Peki, nereye gidiyormuş?” diye sorunca bey susup kaldı. Bunun üzerine Sultan Mahmut başka birini gönderdi. O da gidip geldi.

“Efendim, Yemen'e gidiyormuş.” dedi.

Padişah:

“Yükü neymiş?” deyince o da sustu kaldı. Bu defa padişah başka bir beye:

“Sen de git yükünü öğren” dedi.

Bey gitti geldi.

“Her cins mal var, fakat çoğu Rey kâseleri.” dedi.

Padişah:

“Peki, kervan ne zaman yola çıkmış?” diye sorunca bey cevap veremedi. Padişah böyle tam otuz beyi gönderdi, otuzu da istenen bilgileri tam olarak getiremediler. Padişah son olarak Ayaz'ı çağırdı:

“Ayaz, git bak bakalım, şu kervan nereden geliyor?” dedi.

Ayaz:

“Efendim, kervan görünür görünmez sizin merak edeceğinizi tahmin ederek gidip gerekenleri öğrendim. Kervan Rey'den gelip Yemen'e gidiyor, yükü şudur, şu kadar at, şu kadar deveden oluşuyor, şu kadar insan var” diye kervan hakkında ayrıntılı bilgi verir. Bütün bunları beyler ağzı açık dinliyorlardı. Ayaz tek başına 30 beyin edinemediği bilgiyi edinmişti. Padişah beylerine döndü:

“Ayaz'a neden otuz kişinin ücretine denk ücret verdiğimi anladınız mı? Görüyorsunuz ki bu bile onun hizmetine karşılık az geliyor.” Dedi.

Böylece Ayaz'ı çekemeyerek aleyhinde konuşan beyler utanıp yaptıklarına pişman oldular.

Mesneviden Seçme hikayeler 100 temel eser..

<https://www.masal.org/ayazin-marifeti.html>